

SUSANA FORTES
SEPTEMBRIE
POATE AȘTEPTA

Traducere din spaniolă de
CORNELIA RĂDULESCU

HUMANITAS
fiction

Pentru Nina, Lola și Laura, căpitănesele

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul I

Există două locuri pe lume în care o persoană poate dispărea pe de-a-ntregul: Londra și Mările Sudului. Asta a spus-o Herman Melville, un tip de încredere având în vedere ce găsești pe-acolo. Despre cele două destinații nu încap umbra de îndoială. Capitala de pe Tamisa e un oraș poluat, indiferent, narcisist și cu o climă de belea. Dimpotrivă, Mările Sudului sunt un adevărat rai. Eu am ales, firește, Londra.

Lăsam în urmă meditațiile la engleză pe 30 de euro ședința și complicatele taine ale genitivului saxon, un apartament studentesc la etajul patru într-un imobil fără lift dintr-un cartier periferic al orașului Santiago de Compostela, un viitor promițător de funcționară – în ipoteza că s-ar fi ținut un concurs pentru învățământul public – și un iubit, pe Alex, care avea pasiunea păsărilor. Păsările sunt niște făpturi în trecere, spunea el cu un zâmbet misterios, așa cum vin se și duc. Nu cred c-o spunea cu gânduri ascunse, probabil că era doar felul său de a medita asupra mersului vieții.

Când eram mică, mersul vieții urma o secvență logică, mai mult sau mai puțin. În capul străzii apărea un bărbat pe bicicletă care repara spițele rupte ale umbrelor, apoi venea iarna, ca și cum ar fi pedalat și ea pe drumul vechi; mai întâi vedeai deasupra caselor un norișor verde-sulf cu un aer nevinovat, numărai până la douăzeci și se pornea diluviul. Soră-mea, Bea, o zbughea de la școală precum o campioană olimpică și ajungea acasă la timp ca să adune cearșafurile întinse pe terasă. Când trăiești în țara furtunilor e musai să înveți să te uiți pe cer. În altă perioadă a anului ne băgau de cu noapte în pijamale într-o mașină doldora de bagaje, iar dimineața ne trezeam înconjuțați de cai sălbatici: cu alte cuvinte, începuse vacanța de vară.

Aceleași principii universale domneau și la școală: dacă *doña* Laura, învățătoarea din ciclul primar, în loc să-ți spună pe nume și se adresa cu „domnișoară“ și cu mâinile în șolduri de parcă s-ar fi pregătit de-o cântare, era de rău. Dacă-i auzai pe cei mari vorbind cu glas scăzut și rostind faimoasa expresie „ăsta e mersul vieții“, știai că tocmai a murit cineva. Și tot așa. Evenimentele urmau o ordine. Un tipar. Mai târziu totul a devenit mai complicat, doar că eu am continuat să cred cumva că în viață trebuie să existe mereu câte o secvență care să răspundă unui soi de logică, deși nu e lesne întotdeauna să descifrezi codul de semnale.

Nimic nu se întâmplă pur și simplu. Și nu mă refer la marile enigme ale naturii pe care nimeni nu a

reușit să le dezlege până în ziua de azi, ci la lucruri mărunte, de pildă a umbla prin casă, a te îndrăgosti, a-ți fi frică de întuneric sau a scrie un roman. Lucruri care au o motivație, răspund la ceva. Ceea ce se aplică și altor fapte aparent inexplicabile. De exemplu, nimeni nu poate dispărea de pe fața pământului ziua în amiaza mare fără să lase nici o urmă.

Acesta era misterul care mă preocupa. Un mister cu nume și prenume. Emily J. Parker. O scriitoare engleză de după război, necunoscută marelui public, dar considerată drept una dintre romancierele cele mai enigmatice și promițătoare din epoca sa, care în primăvara anului 1955 a dispărut din plin centru al Londrei, unde se întretaie Charing Cross cu Trafalgar Square, fără ca nimeni să mai știe ceva de ea. Țsta nu putea fi mersul vieții. Trebuia să fie ceva mult mai complicat.

O femeie nu se evaporă pur și simplu în mijlocul unei sărbători naționale fără ca cei din jurul ei să nu-și dea seama. Nici rudele, nici soțul, nici cea mai bună prietenă, nici bătrânică în pardesiu negru care trecea pe-acolo, nici fata în uniformă albă care vindea bomboane lângă intrarea bisericii St Martin-in-the-Fields, nici soldatul cu mâinile murdare de ulei care încerca să-și pornească vechea motocicletă Triumph, nici adolescenta blondă care agita veselă niște artificii pe scările de la National Gallery. Nici măcar polițiștii, *bobbies* cu țișnal și caschetă, care patrulau doi câte doi. Imposibil. Nimeni nu se face nevăzut la douăsprezece și jumătate într-o zi atât de importantă.

De când mă înscriesem la doctorat încercasem luni în șir să conving un profesor de la Departamentul de filologie engleză să-mi fie conducător la teza despre autoarea dispărută, însă nici unul nu părea dispus să-și asume vreun risc cu o scriitoare despre care se știa atât de puțin și care abia apucase să scrie două romane și câteva povestiri. S-or fi gândit că alegerea mea se potrivea mai curând unui detectiv amator decât unui specialist în literatură engleză contemporană. Profesorii universitari nu cred în sensul secvenței, nici pe departe.

Singurul care a arătat interes a fost un profesor britanic la pensie pe nume Robert Whelan: mi-a răspuns cu multă amabilitate, oferindu-se să mă ajute dacă mergeam la Londra.

La Londra, de parcă ai zice după colț.

Căci pe atunci orașul de pe Tamisa era pentru bugetul meu precum Insulele Marchize, dacă mă înțelegeți. Cert este că în viață nu am luat mereu cele mai bune decizii, dar când treci de treizeci de ani începi să înțelegi că nu se poate trăi cu aer. De aceea, când poștașul a sunat la ușă și mi-a înmănat plicul de la Fundația Barrié pentru proiecte culturale pe care erau imprimare numele și prenumele mele, Rebeca Aldán, primul lucru pe care l-am făcut a fost să mă uit pe geam ca să văd dacă erau păsări în zbor.

N-o să mă credeți, dar erau. Cu sutele. Fiecare dintre noi are socotelile sale cu norocul. Le am și eu pe-ale mele. Și atunci am știut că ăsta era răspunsul

la un semnal, numai că eram mult prea ocupată cu pregătirile pentru plecare ca să stau să cuget la el.

În zilele următoare mi-am pus în ordine cărțile, mi-am făcut bagajele, am aruncat la gunoi cutii întregi cu notițe, șosete vechi și ziare la fel de vechi, am vorbit mult la telefon, i-am promis soră-mii, Bea, o *tea cup* cu Tower Bridge pentru colecția ei, am luat o cină de rămas-bun cu Alex la un restaurant italianesc din centrul vechi, cu lumânări pe masă și vorbe puține. El se aștepta să rămân, eu mă așteptam să lase tot și să mă urmeze la capătul lumii, drept care ne-am petrecut seara privindu-ne pe furiș ca doi pasageri care se ciocnesc într-un vagon de tren, unul intră și altul iese. La sfârșit, pentru că nu prea avea sens să toastez pentru noi doi, mi-am făcut destul curaj să ridic paharul rostind vechea deviză a sufragetelor.

— Pentru libertate! am spus, făcând pe femeia de lume.

Alex a zâmbit strâmb, cu un cot sprijinit de masă și un ochi aproape închis, à la Matthew McConaughey. Chiar aducea un pic cu actorul american, doar că era mai scund și avea accent de Lugo, în rest semăna destul de bine. Rezervat, taciturn, într-un tricou marinăresc și cizme cu șireturi, adorabil de egoist, cu un chip colțuros. Ce mai, genul de bărbat care te cucește tăcând. Ne-am întors acasă prin spatele catedralei, fiecare cufundat în gândurile lui. Și-a luat la revedere așa, în mijlocul străzii, cu umbrela într-o mână și țigara umezită în cealaltă.

În dimineața următoare am închis apartamentul de pe strada Rosalía de Castro trântind ușa cu hotărârea cuiva care pune capăt unui capitol din viață și o pornește spre pământul făgăduinței. Uneori îmi place să iau decizii definitive – cu toate că e vorba de lucruri despre care nu sunt deloc sigură – ca și cum purtarea mea ar răspunde unei cauze de forță majoră.

Ningea când am ajuns la Londra. Era februarie. Zborul meu fusese unul dintre puținele neanulate din cauza vremii. Haosul aerian provocat de valul de frig siberian care afecta întreaga Europă ocupa mare parte din prima pagină a ziarului *Daily News*, alături de o fotografie mică a lui Barack Obama care-și rostea primul discurs în plenul Congresului american. Între meteorologie și politică, prioritatea informativă era limpede. Șosele blocate, kilometri de ambuteiaje, sute de camioane îngropate în zăpadă, linii de metrou suspendate, mari întârzieri înregistrate în traficul feroviar. Prim-ministrul Gordon Brown dădea asigurări că se lucra contracronometru pentru a restabili cât mai curând situația. Am hotărât s-o iau cu calm. Eram la Londra, un oraș expeditiv cu cer cenușiu, unde singurele evenimente în stare să suscite oarece exaltare sunt cursele de cai, cum bine se știe.

Pe la prânz am reușit să mă urc într-un tren de la aeroportul Heathrow la Paddington. Drumul durează în mod normal douăzeci și cinci de minute, noi am făcut aproape două ore cu opriri interminabile în toate stațiile și întreruperi constante de curent. Osterley, Manor, Northfields, South Ealing, Hammersmith...

Nume care te fac să crezi că paradisul e după colț. Se întâmplă frecvent la Londra. Pe drum am recitat primul roman scris de Emily J. Parker, o poveste cu tentă gotică intitulată *Quite at Home in the Night*.

Să privești cum ninge prin geamul unui tren e un spectacol fascinant și foarte literar. Mi-am amintit de Anna Karenina care străbătea noaptea rusească într-un vagon de tren citind un mic roman englezesc la lumina unei lămpi fixate de brațul fotoliului, în timp ce afară ninge. Ador scena asta. În vagonul alăturat călătorea și contele Vronsky, dar ea încă nu știa, căci romanul ei era abia la început. Habar n-aveam cine putea călători în compartimentul de alături și nici nu-mi păsa. Și povestea mea era abia la început.

Pentru mine, Londra era căminul literaturii. Aveam o bursă de stagiu postuniversitar de la Fundația Barrié de la Maza și șase luni pentru o cercetare ce-avea să fie preludiul perfect pentru teza mea de doctorat. O monografie despre o scriitoare practic necunoscută, o femeie frumoasă, roșcată și cu fire schimbătoare, care într-o zi scrisese fraza „Mi-am văzut capul servit pe tavă la ora ceaiului...“; una dintre romancierile cele mai originale și subtile din generația sa, care dispăruse fără urmă pe 8 mai 1955, pe când n-avea decât treizeci și doi de ani, în mijlocul unei imense marea de confetti, stegulețe și demonstrații aviatice, când Londra, alături de alte capitale europene, sărbătorea zece ani de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

O dată istorică.

Capitolul II

Să cauți un apartament într-un oraș străin cere cunoștințe, răbdare și idei precise. Mie-mi lipseau toate trei. Noroc cu ajutorul inestimabil al soră-mii, Bea, care știe mereu la fix ce e cel mai potrivit în orice împrejurare. Ea mi-a rezervat pe internet o cameră cu baie proprie și acces la bucătărie în inima cartierului Notting Hill pentru două sute patruzeci de lire pe săptămână. O avere pentru bugetul meu, dar o adevărată pleacă fiind vorba de Londra. Doar pentru asta și ar merita un titlu *honoris causa* în științe imobiliare.

Ochiul clinic al soră-mii nu se limitează doar la capitolul locuință, stăpânește și transporturile, algebra, meteorologia, logica aplicată și, firește, instinctul de supraviețuire. Când eram mică eram convinsă că superioritatea ei intelectuală se datora celor trei ani și ceva pe care îi avea în plus. Dar cu timpul am ajuns la concluzia că deosebirile dintre noi au cauze mai profunde. Ea e blondă, eu sunt brunetă. Ea are ochi albaștri, eu căprui, cam ca toată lumea. Ea știe să se poarte, eu, spune opinia generală, mai trebuie să mă